

Управління культури, національностей, релігій та туризму
Хмельницької облдержадміністрації

Хмельницька обласна універсальна
наукова бібліотека

Українська мова – державна мова України

Бібліографічний покажчик

Хмельницький
2018

УДК 811.161.2:342.725(083.8)

У 45

Українська мова – державна мова України: бібліогр. покажч. / Упр. культури, національностей, релігій та туризму Хмельниц. облдержадмін.; Хмельниц. ОУНБ. – Хмельницький, 2018. – 24 с.

Друкується за рішенням редакційно-видавничої ради Хмельницької ОУНБ, протокол № 6 від 19.11.2018 р.

Укладач: *Марцонь Л. І.*

Відповідальна за випуск: *Чабан К. А.*

©Хмельниц. ОУНБ, 2018

Передмова

*Нації вмирають не від інфаркту.
Спочатку їм відбирає мову.
Л. Костенко*

Одним із символів держави, за допомогою яких людина ідентифікує себе як громадянина цієї держави, є мова.

За Конституцією України, державна мова – це мова, за якою закріплений правовий статус обов'язкового засобу спілкування у публічних сферах суспільного життя і яка виконує функції не лише у внутрішній організації держави, а й у міжнародних стосунках.

У нинішній ситуації державна мовна політика повинна створювати об'єктивні обставини, які робитимуть українську мову потрібною і престижною для всіх.

Бібліографічний покажчик «Українська мова – державна мова України» має на меті допомогти активізувати вживання української мови в усіх сферах суспільного життя.

Покажчик створено на основі фондів обласної універсальної наукової бібліотеки. Він включає в себе монографії, книги та брошури (а також окремі статті з них), які присвячені даній темі. Література згрупована по розділах, які забезпечують всебічний підхід до вивчення проблеми статусу державної мови в Україні. Для зручності користування покажчиком література в розділах розміщена в алфавітному порядку, доповнена шифрами зберігання у фондах ОУНБ. Щоб полегшити пошук літератури, вміщено допоміжний покажчик «Алфавітний покажчик авторів та назв книг».

Посібник адресовано державним службовцям, викладачам, студентам, а також широким колам користувачів.

Відбір літератури завершено у вересні 2018 року.

I. Мовна політика та мовна ситуація

A 31709   **Європейська хартія** регіональних мов
67.5   або мов меншин: Страсбург, 5 листопада
Є 24   1992 року. – Київ: Фенікс, 2004. – 24 с.

Європейська хартія регіональних мов або мов меншин.
Страсбург, 5 листопада 1992 року [Електронний ресурс].
Хартію ратифіковано Законом № 802-IV від 15.05.2003. –
Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_014. –
Назва з титулу екрана. – Дата перегляду : 20.09.2018 р.

Про невідкладні заходи щодо зміцнення державного
статусу української мови та сприяння створенню єдиного
культурного простору України: Указ Президента України
від 31 травня 2018 року, № 156/2018 // Урядовий кур'єр. –
2018. – 2 черв.; Офіційний вісник Президента України. –
2018. – 19 черв. (№ 15). – С. 3.

1. A 34092   **Василяшко В. Ф.** Відроджуймось – не
84(4УКР)6   перероджуймось / В. Ф. Василяшко. –
В 19   Київ : Вітчизна, 2007. – 220 с.: фото
                                      кольор.
2. A 39579   **Грушевський М. С.** Про українську
76.02   мову й українську справу / М. С. Грушев-
Г 91   ський ; заг. ред. Л. Івшина, упоряд.
                                      І. Сяндюков, Н. Тисячна. – Київ : Укр.
                                      прес-група, 2013. – 80 с. – (Підривна
                                      література), (Бібліотека газети «День»,
                                      «Україна Incognita»).
3. A 40590   **Дончик В. Г.** Любіть Україну, або Яку
83.3(4УКР)6   державу ми будуємо? / В. Г. Дончик. –
Д 67   Київ : Б-ка газ. «Літ. України», 2015. –
                                      128 с. – (Бібліотека газети «Літературна
                                      Україна» ; № 13).
4. A 28168   **Другий** міжнародний конгрес
81.411.1   українців : Львів, 22-28 серпня 1993 р. :
Д 80   Доповіді і повідомлення / Міжнар. асоц.
                                      українців, НАН України. – Львів :
                                      [б. в.], 1993 –.
                                      Ч. 1 : Мовознавство. – 1993. – 286 с.

- Ч. 2** : Історія. – 1994. – 218 с.
- Ч. 3** : Історіографія українознавства. Етнологія. Культура. – 1994. – 384 с.
5. П 877-2009
95.2
Ї-11
Ї. Зроби подарунок Україні! Переходь на українську! / Громад. рух «Не будь байдужим!». – Київ : Перфект Стайл, [2009]. – 27 с. : кольор. іл.
6. Б 41111
81.21(4УКР)
М 74
Мовна політика та мовна ситуація в Україні : Аналіз і рекомендації / за ред. Ю. Бестерс-Дільгер ; Проект INTAS. – 2-е вид. – Київ : Києво-Могилян. акад., 2010. – 364 с. : граф., табл.
7. Б 37300
81.411.1
М 74
Мовна ситуація в Україні : думка молоді / ред. Л. Кудіна, Н. Демчук, О. Кузьмич. – Київ : Молодіжна альтернатива, 2007. – 44 с.
8. Б 36365
81.411.1
О-36
Огієнко Іван (Митрополит Іларіон). Наука по рідномовні обов'язки / І. Огієнко. – Львів : Фенікс, 1995. – 44 с.
9. Б 43830
81.411.1
П 32
Підвищення престижності україномовного спілкування в студентському середовищі : досвід, проблеми : зб. наук.-метод. матеріалів / за ред. В. О. Васютинського ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. – Київ : Міленіум, 2010. – 92 с. : табл.
10. А 30169
81.2
П 43
Погрібний А. Г. Світовий мовний досвід та українські реалії / А. Г. Погрібний ; Ін-т відкритої політики. – Київ : Медобори, 2003. – 71 с.
11. А 42018
81.411.1
П 44
Подолинний А. М. «Тільки б голос твій чути...» Українська мова у двадцятому сторіччі / А. М. Подолинний. – Городок : Бедрихів Край, 2011. – 360 с.
12. А 31930
81.411.1
Р 15
Радевич-Винницький Я. К. Мова і нація : тези про місце і роль мови в нац. відродженні України / Я. К. Радевич-

- Винницький, В. П. Іванишин. – 5-е вид., випр. і доп. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2003. – 120 с.
13. А 38806
81.2(4УКР)
Р 31
Реалізація державної мовної політики України та положень протоколів міжурядових (Змішаної Українсько-Угорської, Змішаної Українсько-Румунської, Двосторонньої Українсько-Словацької) комісій з питань забезпечення прав національних меншин щодо вивчення української мови як державної в загальноосвітніх навчальних закладах Закарпатської області з навчанням мовами національних меншин : матеріали міжнар. наук.-метод. семінару, 9-10 червня 2009 р., м. Ужгород, Закарпат. обл., Україна / Упр. освіти і науки Закарпат. облдержадмін. – Ужгород : Ліра, 2009. – 490 с.
14. Б 48348
81.411.1
С 29
Селезньов В. Мовні війни. Міф про «зіпсованість» української мови / В. Селезньов. – Харків : Віват, 2016. – 256 с.
15. А 33573
81.411.1
С 69
Соціолінгвістичний моніторинг мовою статистики : зб. матеріалів / кер. проекту П. П. Кононенко, ред. А. Ю. Пономаренко. – Київ : НДІУ, 2006. – 96 с. : граф.
16. Б 36207
81.05
С 76
Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг. Соціальна диференціація української мови / Л. Ставицька ; Укр. наук. ін-т Гарвардського ун-ту, Ін-т критики, Ін-т укр. книги НАН України. – Київ : Критика, 2005. – 464 с.
17. Б 34600
81.411.1
Т 48
Ткаченко О. Б. Українська мова і мовне життя світу / О. Б. Ткаченко ; НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України. – Київ :

- Спалах, 2004. – 272 с.
18. П 1068-6 (2015)
81.411.1
У 45
Українська мова і нація : зб. наук. праць. Вип. 6 / Хмельниц. ін-т МАУП ім. Блаженнішого Володимира ; гол. ред. Л. Г. Білий. – Хмельницький : Вид-во МАУП, 2015. – 162 с.
19. А 42921
811.161.2
У 84
Утвердження української мови в освіті та культурі : матеріали наук. конф. 27 квітня 2017 р. / Всеукр. т-во «Просвіта» ім. Т. Шевченка ; упоряд. М. Цимбалюк. – Київ : Просвіта, 2017. – 204 с.
- * * *
20. Б 45344
66.01
У-45
Горбатенко В. П. Мовно-політичні проблеми в умовах модернізації українського суспільства // Українська політична нація : проблеми становлення. – Київ, 2012. – С. 183-187.
21. П 991-2(11)2009
66.3(4Укр)
С 83
Ковальова Т. В. Державне регулювання мовних відносин в умовах глобалізації // Стратегічні пріоритети. – Київ, 2009. – № 2 (11). – С. 132-138.
22. А 33842
66.5(4Укр)
Л 84
Лук'яненко Л. Г. Мова // Лук'яненко Л. Г. Національна ідея і національна воля. – Київ, 2006. – С. 253-262.
23. А 42921
811.161.2
У 84
Марусик Т. Закони «Про засади державної мовної політики», «Про державну службу» і мовні законопроекти : нові виклики та можливі сценарії подальшої боротьби за непаперовий статус української мови // Утвердження української мови в освіті та культурі : матеріали наук. конф. 27 квітня 2017 р. / Всеукр. т-во «Просвіта» ім. Т. Шевченка. – Київ, 2017. – С. 55-67. – Бібліогр. в кінці ст.

24. А 42921
811.161.2
У 84
Марцінковський І. Вживання української мови у лікарському середовищі – динаміка змін // Утвердження української мови в освіті та культурі : матеріали наук. конф. 27 квітня 2017 р. / Всеукр. т-во «Просвіта» ім. Т. Шевченка. – Київ, 2017. – С. 118-129. – Бібліогр. в кінці ст.
25. Б 42767
81
К 75
Мова як найважливіша етнічна ознака. Мова, нація і держава // Кочерган М. П. Загальне мовознавство. – Київ, 2010. – С. 316-321.
26. Б 46092
66.3(4Укр)
С 40
Мовна політика в перспективі суспільного консенсусу // Системна криза в Україні : передумова, ризики, шляхи подолання. – Київ, 2014. – С. 79-80.
27. А 41065
67.9(4Укр)
Ю 70
Мовне законодавство і мовна політика в Україні // Юридичне документознавство. – Київ, 2016. – С. 6-25.
28. А 42921
811.161.2
У 84
Мовчан П. Українська мова і національна безпека України // Утвердження української мови в освіті та культурі : матеріали наук. конф. 27 квітня 2017 р. / Всеукр. т-во «Просвіта» ім. Т. Шевченка. – Київ, 2017. – С. 7-11.
29. П 1156-10 (2016)
63.3(4УКР-
4ХМЕ)6
3-41
Рева Л. Г. Мовна політика України на сучасному етапі : кілька міркувань // Збереження національної ідеї та національної самосвідомості українського народу в контексті трагічних подій ХХ-ХХІ століть (до 150-річчя з дня народження Михайла Грушевського (1866-1934), вченого, історика, політичного і державного діяча, голови Центральної Ради) : зб. наук. праць / Хмельниц. ін-т МАУП, Держ. архів Хмельниц. обл. – Хмельницький, 2016. –Вип. 10. – С. 185-

196. – Бібліогр. в кінці ст.
30. А 42921
811.161.2
У 84
Семистяга В. Антиукраїнська мовна політика проросійських найманців на тимчасово окупованих територіях Донбасу у 2014-2017 рр. // Утвердження української мови в освіті та культурі : матеріали наук. конф. 27 квітня 2017 р. / Всеукр. т-во «Просвіта» ім. Т. Шевченка. – Київ, 2017. – С. 186-202.
31. А 42921
811.161.2
У 84
Стрільчук Л. Мова як засіб національно-культурної самоідентифікації молоді // Утвердження української мови в освіті та культурі : матеріали наук. конф. 27 квітня 2017 р. / Всеукр. т-во «Просвіта» ім. Т. Шевченка. – Київ, 2017. – С. 112-117.
32. А 41526
63.3(4Укр)б
Т 66
Фаріон І. Дно мови // Треті Бандерівські читання... – Київ; Івано-Франківськ, 2016. – С. 313-327.
33. А 42921
811.161.2
У 84
Філіпчук Г. Українська мова в культурно-освітньому просторі // Утвердження української мови в освіті та культурі : матеріали наук. конф. 27 квітня 2017 р. / Всеукр. т-во «Просвіта» ім. Т. Шевченка. – Київ, 2017. – С. 12-54. – Бібліогр. в кінці ст.
34. П 854-28(2011)
80
Н 34
Шутак Л. Б. Мовна ситуація в Україні : становлення державної мови чи масовий білінгвізм // Наук. праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2011. – Вип. 28. Філолог. науки. – С. 509-513.
35. А 42921
811.161.2
У 84
Ющук І. Мовна самоідентифікація в єдиному європейському просторі // Утвердження української мови в освіті та культурі : матеріали наук. конф. 27 квітня

2017 р. / Всеукр. т-во «Просвіта» ім.
Т. Шевченка. – Київ, 2017. – С. 94-101.

* * *

36. **Малкович І.** Промова на врученні шевченківської премії // Всесвітня література в сучасній школі. – 2017. – № 4. – С. 62-63.
37. **Тойнбі А. Д.** Британський погляд на українське питання : [в статті висвітлюється проблема практичної політики, яка пов'язана з мовним питанням в контексті історії.] / пер. з англ. О. Райчев // Всесвіт. – 2018. – № 3-4. – С. 274-276. – Бібліогр. : 13 назв.

II. Історія української мови

38. Б 24906
81.411.1
Б 12
Бабич Н. Д. Історія української літературної мови : Практичний курс : навч. посіб. / Н. Д. Бабич. – Львів : Світ, 1993. – 376 с.
39. Б 46617
81.411.1
Б 12
Бабич Н. Д. Магія слова для всього живого : Мовно-народознавчі наукові студії / Н. Д. Бабич. – Чернівці : Букрек, 2012. – 384 с.
40. А 39208
81.411.1
Г 84
Грималюк І. М. Мововбивство і не тільки... – Тернопіль : Тернограф, 2013. – 40 с.
41. А 37838
81.411.1
Г 93
Губерначук С. С. Прадавність української мови / С. С. Губерначук. – Київ : Четверта хвиля, 2010. – 352 с. : рис.
42. Б 49005
67.9(4УКР)300
І-48
Ільченко А. М. Іменем України, та не в ім'я українців : зб. судових рішень, постанов та ухвал із питання функціонування української мови / А. М. Ільченко ; Рідновірівський правний рух протидії етноруйнуванню української нації (РПР ПЕРУН), Рідновірівська асоц. дослідників діючого етногенциду української нації (РАДДЕГУН). – Ніжин : Аспект-

- Поліграф, 2010. – 616 с.
43. Б 34672
81.411.1
I-90
Історія українського правопису XVI-XIX ст. : хрестоматія / НАН України, Ін-т укр. мови ; уклад. В. В. Німчук, Н. В. Пуряєва. – Київ : Наук. думка, 2004. – 582 с. – Показч. осіб : с. 569-580.
44. А 28043
81.411.1
К 21
Караванський С. Пошук українського слова, або боротьба за національне «Я» / С. Караванський. – Київ : Академія, 2001. – 240 с.
45. А 30736
81.411.1
К 89
Кузьменко Ю. Історія української мови в конспектах Юрія Кузьменка : навч. посіб. / Ю. Кузьменко. – Київ : Пульсари, 2003. – 123 с.
46. Б 49003
67.9(4УКР)300
М 48
Мельничук С. А. Моя боротьба за мову. Документальне висвітлення методів «історичного складання» російськомовного населення України / С. А. Мельничук. – 2-ге вид., доп. – Київ : Талком, 2017. – 576 с.
47. Б 45660
81.41
М 74
Мойсієнко В. М. «Проста мова» в Україні та Білорусі XVI століття : доп. до XV Міжнар. з'їзду славістів / В. М. Мойсієнко, О. І. Ніка; гол. ред. О. С. Онищенко ; НАН України, Укр. ком. славістів, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського НАН України. – Київ : НБУВ, 2013. – 25 с.
48. А 31587
81.411.1
О-36
Огієнко Іван (Митрополит Іларіон). Історія української літературної мови / І. Огієнко. – Київ : Наша культура і наука, 2004. – 436 с. : іл.
49. А 42015
81.411.1
Р 49
Різників О. С. Спадщина тисячоліть : українська мова. Чим вона багатша за інші? / О. С. Різників. – 2-ге вид., доп. та перероб. – Тернопіль : Навч. книга-Богдан, 2011. – 192 с.

50. Б 31316
81.411.1
Р 88
Русанівський В. М. Історія української літературної мови : підруч. для студ. гуманіт. спец. ВНЗ / В. М. Русанівський. – Київ : АртЕк, 2001. – 391 с.
51. Б 45669
81.411.1
С 50
Смаль-Стоцький Р. Українська мова в Советській Україні / Р. Смаль-Стоцький ; Наук. т-во ім. Т. Шевченка. – Нью-Йорк ; Торонто ; Сідней : Наук. т-во ім. Шевченка в ЗДА, 1969. – 318 с. – (Бібліотека українознавства ; Ч. 28).
52. Б 41552
81.411.1
У 45
Українська мова у ХХ сторіччі : історія лінгвоциту : документи і матеріали / Друзі т-ва ім. Г. Вашенка ; упоряд. Л. Масенко, В. Кубайчук, О. Демська-Кульчицька, за ред. Л. Масенко. – 2-е вид., доп. – Київ : Києво-Могилян. акад., 2006. – 400 с. : табл.
53. Б 35281
81.411.1
У-45
Українська мова у ХХ сторіччі : історія лінгвоциду : док. і матеріали / упоряд. Л. Масенко. – Київ : Академія, 2005. – 399 с. : табл.
54. А 38054
81.411.1
Ш 49
Шеремета Н. П. Історія української літературної мови : навч.-метод. посіб. / Н. П. Шеремета ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, 2011. – 132 с. – Бібліогр. в кінці модулів.
- * * *
55. А 42427
81.411.1
К 30
Державна мова в Україні : становлення та історичний розвиток // Кацавець Р. С. Мова державних службовців. – Київ, 2017. – С. 6-32.
56. Б 49490
94(477)"1917/1938"
У 45
Єфіменко Г. «Украинский язык не есть язык Петлюры» : поступки комуністів у мовній сфері та пропаганді //

- Україна радянська. Ілюзії та катастрофи «комуністичного раю». 1917-1938 роки / Г. Єфіменко, Я. Примаченко, О. Юркова. – Харків, 2017. – С. 175-190.
57. Б 49490
94(477)"1917/1938"
У 45
Єфіменко Г. «У період 1919 р. було певне підозріння навіть до української мови»: мовне питання // Україна радянська. Ілюзії та катастрофи «комуністичного раю». 1917-1938 роки / Г. Єфіменко, Я. Примаченко, О. Юркова. – Харків, 2017. – С. 131-140.
58. Б 49490
94(477)"1917/1938"
У 45
Єфіменко Г. «Українізація шляхом радянізації» : причина повороту та особливості впровадження (1922-1928 рр.) // Україна радянська. Ілюзії та катастрофи «комуністичного раю». 1917-1938 роки / Г. Єфіменко, Я. Примаченко, О. Юркова. – Харків, 2017. – С. 273-282.
59. Б 49647
94(477)
Д 23
Панченко В. Тридцятилітня війна по-українськи : заборона української мови, ХІХ ст. / В. Панченко // Дві Русі / за заг. ред. Л. Івшина, упоряд. В. Горобець, С. Махун та ін. – 4-те вид., стер. – Київ, 2005. – С. 182-186.
60. П 988-23(2017)
74.00
П 24
Розлуцька Г. Культурно-освітня діяльність греко-католицьких єпископів щодо утвердження української мови на Закарпатті (середина ХVІІ - початок ХХ століття) // Педагогічний дискурс : зб. наук. праць / Ін-т педагогіки АПН України, Хмельниц. гуманіт.-пед. акад. – Хмельницький, 2017. – Вип. 23. – С. 125-130. – Бібліогр. в кінці ст.
61. А 42921
811.161.2
У 84
Цимбалюк М. Проблеми функціонування мови періоду УНР у публіцистичній спадщині Сергія Єфремова (за матеріалами газети «Рада» («Нова

Рада»)) / М. Цимбалюк // Утвердження української мови в освіті та культурі : матеріали наук. конф. 27 квітня 2017 р. / Всеукр. т-во «Просвіта» ім. Т. Шевченка. – Київ, 2017. – С. 130-142. – Бібліогр. в кінці ст.

62. Б 41726
87.2
Л 93

Шостенко І. І. З історії розвитку українського законодавства про державну мову // Людиноцентризм як домінанта соціокультурних вимірів людського буття. – Київ, 2010. – С. 160-166.

III. Мовна культура як складова духовно-морального розвитку особистості громадянина

63. А 26707
81.411.1
А 72

Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо / Б. Д. Антоненко-Давидович. – Київ : Укр. книга, 1997. – 335 с.

64. А 39394
81.411.1
Б 83

Бортняк А. А. Ну що б, здавалося, слова... : Бесіди з тими, хто прагне оволодіти культурою української мови : спецвип. газ. «Південний Буг» / А. А. Бортняк. – Вінниця : Ред. газ. «Південний Буг», 1992. – 64 с.

65. Б 27991
81.411.1
К 75

Кочан І. М. Культура рідної мови : збірник вправ і завдань : посіб. для вузів / І. М. Кочан, А. С. Токарська. – Львів : Світ, 1996. – 231 с.

66. А 29017
81.411.1
К 90

Культура мови на щодень / Н. Я. Дзюбишена-Мельник та ін. ; Ін-т укр. мови НАН України. – Київ : Довіра, 2000. – 169 с. – (Бібліотека серії «Словники України»).

67. Б 28625
81.411.1
О-40

Одарченко П. Про культуру української мови : зб. ст. / П. Одарченко. – Київ : Смолоскип, 1997. – 319 с.

68. Б 26513
81.411.1
О-54
Олійник О. Б. Світ українського слова : навч. посіб. для всіх, хто любить і шанує українське слово, цікавиться питаннями культури української мови / О. Б. Олійник ; Ін-т українознавства. – Київ : Хрещатик, 1994. – 415 с.
69. Б 45915
81.411.1
О-77
Островський В. І. А українською кажуть так... / В. І. Островський, Г. Ф. Островська. – 2-е вид., доп. й випр. – Тернопіль : Тернограф, 2013. – 456 с. – (Державна програма).
70. А 38008
81.411.1
П 56
Пономарів О. Д. Культура слова : мовностилістичні поради / О. Д. Пономарів. – 4-те вид., доп. – Київ : Либідь, 2011. – 272 с.
71. А 41570
81.411.1
С 13
Савченко Л. Г. Розмовляй українською правильно / Л. Г. Савченко. – Харків : Орбіта, 2016. – 192 с.
72. Б 35525
81.411.1
С 48
Словник-довідник з культури української мови / Д. Г. Гринчишин, А. О. Капелюшний, О. А. Сербенська, З. М. Терлак. – 3-є вид., випр. – Київ : Знання, 2006. – 368 с.

IV. Мова в діловому спілкуванні

73. А 42354
81.411.1
Г 66
Гопанчук І. Г. Українська мова у діловому спілкуванні : навч. посіб. для студ. ВНЗ / І. Г. Гопанчук, С. Ю. Шашенко ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – Київ : [б. в.], 2016. – 196 с.
74. А 16086
65.050.9(2)
Д 46
Ділове мовлення – українською мовою / Хмельницький ЦНТІ ; уклад. О. І. Пиріжок, відпов. Н. Г. Демецька. – Хмельницький : [б. в.], 1991. – 59 с.
75. Б 39385
81.411.1
К 30
Кацавець Р. С. Ділова мова : сучасний вимір : підруч. для студ. ВНЗ та працівників місц. самовряд. / Р. С. Кацавець ;

- М-во освіти і науки України. – Київ : Центр учб. л-ри, 2008. – 196 с.
76. А 42427
81.411.1
К 30
Кацавець Р. С. Мова державних службовців : навч. посіб. / Р. С. Кацавець. – Київ : Правова єдність, 2017. – 160 с.
77. А 20254
65.050.9(2)
М 75
Молдованов М. І. Сучасний діловий документ : зразки найважливіших документів українською мовою / М. І. Молдованов, Г. М. Сидорова. – Київ : Техніка, 1992. – 399 с.
78. Б 35603
81.411.1
С 59
Соколовська Ж. П. У ділове спілкування – державну мову / Ж. П. Соколовська, В. В. Власенко, Л. Ф. Щербачук. – Київ : Грамота, 2004. – 296 с.
- * * *
79. А 42921
811.161.2
У 84
Бондаренко Г. Формування наукової мовнокомунікативної компетенції майбутнього дослідника як чинник підвищення ціннісно-мотиваційного статусу державної мови // Утвердження української мови в освіті та культурі : матеріали наук. конф. 27 квітня 2017 р. / Всеукр. т-во «Просвіта» ім. Т. Шевченка. – Київ, 2017. – С. 76-93. – Бібліогр. в кінці ст.
80. П 854-43 (2013)
80
Н 34
Науменко Л. М. Молодіжний сленг – реалії сьогодення // Наук. праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Філолог. науки. – Кам'янець-Подільський, 2013. – Вип. 34. – С. 227-230.
81. П 1161-1(2011)
80
Ф 54
Обухова В. Молодіжний жаргон : джерела поповнення і тенденції розвитку // Філолог. вісник Уманського держ. пед. ун-ту ім. П. Тичини. – Умань, 2011. – Вип. 1. – С. 54-59.

V. Українська мова в ЗМІ

82. А 30740
81.411.1
В 68
Волошак М. Неправильно-правильно: довідник з українського слововживання : за матеріалами ЗМІ / М. Волошак. – Київ: Просвіта, 2003. – 158 с.
83. А 37504
81
К 56
Коваленко Б. О. Стилистично знижена лексика в мові сучасної української публіцистики : монографія / Б. О. Коваленко ; М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Буйницький О. А., 2010. – 160 с.
84. Б 44201
81.411.1
Т 66
Третяк Н. В. Жаргонна лексика в друкованих ЗМІ (номінативно-експресивна функція) : монографія / Н. В. Третяк. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, 2012. – 184 с. – Бібліогр.: с. 165-183.
85. Б 47923
81.411.1
Т 69
Тріщук О. В. Словник помилкового слововживання в сучасних медіа / О. В. Тріщук, Н. М. Фіголь. – Київ : НТУУ «КПІ», 2015. – 300 с. – (Державна програма). – Книжка-перевертень.
86. А 40093
81.411.1
Ш 49
Шеремета Н. П. Українська мова в засобах масової комунікації : навч.-метод. посіб. / Н. П. Шеремета. – Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2015. – 188 с. – Бібліогр. : с. 260-263.
- * * *
87. П 854-34(2013)
80
Н 34
Завальнюк І. Я. Синтаксична специфіка української газетної мови початку ХХІ ст. // Наук. праці Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка. Філолог. науки. – Кам'янець-Подільський, 2013. – Вип. 34. – С. 97-101.

88. А 42921
811.161.2
У 84
Пономарів О. Культурно-мовний аспект засобів масової інформації // Утвердження української мови в освіті та культурі : матеріали наук. конф. 27 квітня 2017 р. / Всеукр. т-во «Просвіта» ім. Т. Шевченка. – Київ, 2017. – С. 68-75.
89. А 42921
811.161.2
У 84
Руда О. Мовна ситуація в українських засобах масової комунікації : очікування й реальність (за результатами масового опитування) // Утвердження української мови в освіті та культурі : матеріали наук. конф. 27 квітня 2017 р. / Всеукр. т-во «Просвіта» ім. Т. Шевченка. – Київ, 2017. – С. 160-185. – Бібліогр. в кінці ст.

VI. Значення мови в житті суспільства

90. Б 34736
84(4УКР)6
Б 61
Білоус Д. Г. Безцінний скарб : вірші про укр. мову / Д. Г. Білоус. – Київ : Укр. енциклопедія, 2004. – 328 с. : портр.
91. А 38166
81.411.1
В 54
Вихованець І. Р. Розмовляймо українською : мовознавчі етюди / І. Р. Вихованець. – Київ : Пульсари, 2012. – 158 с. – (Державна програма).
92. А 33280
84(4УКР)6
Г 20
Гарматюк А. П. Рідна мова моя. Роздуми про мову / П. А. Гарматюк. – Вінниця : Континент-Прим, 2006. – 68 с.
93. Б 41072
81.411.1
Г 93
Губерначук С. С. Як гул століть, як шум віків – рідна мова / С. С. Губерначук. – Київ : Бліц-Інформ, 2002. – 234 с. : рис.
94. А 36435
81.411.1
К 30
Кацавець Р. С. Золоте джерельце : висловлювання про слово, мову, красномовство : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Р. С. Кацавець ; М-во освіти і науки України. – 4-е вид., перероб. і доп. – Київ : Центр учб. л-ри, 2009. – 112 с.

95. А 28184
81.411.1
К 56
Коваль А. П. Спочатку було Слово. Крилаті вислови біблійного походження в українській мові / А. П. Коваль. – Київ : Либідь, 2001. – 311 с.
96. А 41384
81.411.1
К 58
Кожевніков В. Сувора розмова про «язик» і мову / В. Кожевніков. – Київ : Панмедія, 2016. – 64 с.
97. А 31627
63.3(4УКР)6
К 71
Косів М. В. Двоязичіє чи без'язичіє? : публіцистичні статті та нариси / М. Косів. – Львів : Логос, 1998. – 232 с.
98. А 28174
81.411.1
М 34
Матеуш В. О. Спочатку було слово : роздуми / В. О. Матеуш. – Хмельницький : Евріка, 2001. – 18 с.
99. Б 43130
81.411.1
М 74
Мова – народ. Висловлювання про мову та її значення в житті народу / упоряд. О. Тихий. – Київ : Смолоскип, 2007. – 414 с.
100. А 38145
81.2
М 74
Мова – наш останній рубіж : публіцистика. – Київ : Укр. письменник, 2012. – 332 с. : портр.
101. А 39102
84(4УКР)6
Н 70
Нічик Р. І. Покохав я українську мову / Р. І. Нічик. – Хмельницький : Стасюк Л. С., 2013. – 64 с.
102. Б 29931
91.9:81
М 74
Мова – невмирущий скарб народу : бібліогр. покажч. / Вінниц. держ. ОУНБ, Вінниц. держ. пед. ун-т ; уклад. Г. М. Авраменко, О. І. Кізян. – Вінниця : [б. в.], 1999. – 57 с.
103. А 36238
81.411.1
П 43
Погрібний А. Г. Умію, та не хочу, або Про фальш одного етикету : наук.-публіцист. есей / А. Г. Погрібний. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2006. – 172 с.
- * * *
104. Б 47717
63.3(4Укр)
Л 13
Українська мова. Цікаве про слово та мову // Лаврик О. В. 1000 цікавих фактів про Україну. – Харків, 2015. – С. 26-33.

Алфавітний покажчик авторів та назв книг

А

Антоненко-Давидович Б. Д. 63

Б

Бабич Н. Д. 38, 39

Білоус Д. 90

Бондаренко Г. 79

Бортняк А. А. 64

В

Василяшко В. Ф. 1

Вихованець І. 91

Власенко В. 78

Волощак М. 82

Г

Гарматюк А. 92

Гопанчук І. 73

Горбатенко В. П. 20

Грималюк І. М. 40

Грушевський М. С. 2

Губерначук С. С. 41, 93

Д

Державна мова... 55

Ділове мовлення... 74

Дончик В. Г. 3

Другий міжнародний ... 4

Є

Єфіменко Г. 56, 57, 58

З

Завальнюк І. 87

І

Іванишин В. 12

Ільченко А. М. 42

Історія українського... 43

Ї

Ї. Зроби подарунок... 5

К

Караванський С. 44

Кацавець Р. 75, 76, 94

Коваленко Б. 83

Коваль А. 95

Ковальова Т. В. 21

Кожевніков В. 96

Косів М. 97

Кочан І. М. 65

Кочерган М. 25

Кузьменко Ю. 45

Культура мови... 66

Л

Лаврик О. 104

Лук'яненко Л. Г. 22

М

Малкович І. 36

Марусик Т. 23

Матеуш В. 98

Марцінковський І. 24

Мельничук С. А. 46

Мова – народ... 99

Мова – наш... 100

Мова – невмирущий... 102

Мова як... 25

Мовна політика... 6, 26

Мовна ситуація... 7

Мовне законодавство... 27

Мовчан П. 28

Мойсієнко В. М. 47

Молдованов М. 77

Н

Науменко Л. 80

Ніка О. 47

Нічик Р. 101

О

Обухова В. 81

Огієнко І. 8, 48

Одарченко П. 67

Олійник О. 68

Островська Г. 69

Островський В. 69

П

Панченко В. 59

Підвищення престижності... 9

Погрібний А. 10, 103

Подолінний А. 11

Пономарів О. 70, 88

Р

Радевич-Винницький Я. 12

Реалізація державної... 13

Рева Л. Г. 29

Різників О. С. 49

Розлуцька Г. 60

Руда О. 89

Русанівський В. М. 50

С

Савченко Л. 71

Селезньов В. 14

Семистяга В. 30

Сидорова Г. 77

Словник-довідник... 72

Смаль-Стоцький Р. 51

Соколовська Ж. 78

Соціолінгвістичний моніторинг... 15

Ставицька Л. 16

Стрільчук Л. 31

Т

Третяк Н. 84

Тріщук О. 85

Тойнбі А. Д. 37

Токарська А. 65

Ткаченко О. Б. 17

У

Українська мова... 18, 52, 53, 104

Утвердження української... 19

Ф

Фаріон І. 32

Фіголь Н. 85

Філіпчук Г. 33

Ц

Цимбалюк М. 61

Ш

Шашенко С. 73

Шеремета Н. П. 54, 86

Шостенко І. І. 62

Шутак Л. Б. 34

Щ

Щербачук Л. 78

Ю

Ющук І. 35

Зміст

Передмова	3
I. Мовна політика та мовна ситуація	4
II. Історія української мови	10
III. Мовна культура як складова духовно-морального розвитку особистості громадянина	14
IV. Мова в діловому спілкуванні	15
V. Українська мова в ЗМІ	17
VI. Значення мови в житті суспільства	18
Алфавітний покажчик авторів та назв книг	20

Для нотаток

Рекомендаційне видання

**Українська мова –
державна мова України**

Бібліографічний покажчик

Комп'ютерне опрацювання, правка :
Шмаль Т. А.

Редагування : *Маковська В.В.*

Відповідальна за випуск :
Чабан К. А.

Віддруковано у редакційно-видавничому відділі
Хмельницької ОУНБ